

LUMIJOEN KUNTA

Konserniohje

Laatija: Leena Anttila 17.2.2012
Kunnanhallituksen käsittely 27.2.2012
Kunnanvaltuusto 28.3.2012 ja 22.9.2012

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Ohjeen tarkoituksena on selkeyttää toimivallan jakoa ja vastuusuhteita kunnan sekä tytäryhteisöjen johdon kesken.

Ohje

- edistää yhteisen näkemyksen muodostumista ja kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden saavuttamista koko konsernin tasolla
- antaa tytäryhteisölle tarvittavat toimintaohjeet
- sisältää konsernin johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyviä asioita sekä määrittelee, minkälaista yhteistyötä konsernitasolla tehdään rahoituksessa, sijoitustoiminnassa, riskien hallinnassa ja henkilöstöasioissa

2. Lumijoen kuntakonsernin rakenne

Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5§:ssä tarkoitettu määräysvalta on kunnan tytäryhteisö.

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä

Tytäryhteisöt:

- Kiinteistö Oy Lumijoen Kartano
- Lumijoen Vesi Oy

Lumijoen kuntakonserniin kuuluu edellä mainittujen yhteisöjen lisäksi kuntayhtymiä. Konserniohjetta noudatetaan kuntayhtymien osalta soveltuvin osin.

Kuntayhtymät:

- Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Oulun seudun koulutuskuntayhtymä (ei yhdistelty konsernitilinpäätökseen)

3. Kuntakonsernin ja tytäryhteisöjen toiminta-ajatukset

Kuntakonsernin tarkoituksena on tuottaa lakisääteiset kunnalliset palvelut laadukkaina mahdollisimman taloudellisesti sekä muita palveluja taloudellisten mahdollisuuksien mukaan.

- Kiinteistö Oy Lumijoen Kartanon tehtävänä on kuntakonsernin johdon ohjeiden mukaan hoitaa vuokra-asuntotoimintaa niin, että toiminta tuottaa kulunsa velkaantumatta ja asuntojen arvo säilyy.
- Lumijoen Vesi Oy:n tehtävänä on turvata kuntalaisille laadukkaan ja hinnaltaan kilpailukykyisen puhtaan veden saatavuuden ja jäteveden käsittelyn hoitamisen.
- Tytäryhtiöt toimivat osinkoa jakamattomina yhtiöinä.

4. Konserniohjaus ja -johtaminen

4.1. Konsernijohto ja tehtävät

Kunnanvaltuusto

Päättää yhtiöiden ja yhteisöjen perusasiakirjoista, niihin tehtävistä pääomasijoituksista, noudatettavasta omistajapolitiikasta sekä yleisistä tavoitteista. Valtuusto valvoo kunkin tytäryhteisön toimintaa sen vuotuisen tilinpäätöksen, toimintakertomuksen sekä tilinpäätöksen liitetietojen kautta. Valtuustolla on oikeus tarvittaessa saada lisäselvityksiä tytäryhteisöjensä tilinpäätöksistä.

Kunnanvaltuusto nimeää kunnan edustajat kuntayhtymien päätöksentekuelimiin.

Kunnanhallitus

Nimeää edustajat yhtiöiden hallintoelimiin.

Kunnanhallituksella on kuntalain 23 §:n mukaan oikeus antaa ohjeita kuntaa eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Kunnanhallitus seuraa ja valvoo konserniyhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittavat toimenpide-ehdotukset havaitsemiensa epäkohtien poistamiseksi.

Konserniyhteisöjen on raportoitava kunnanhallitukselle toiminnastaan ja taloudestaan kunnanhallituksen ohjeiden mukaisesti. Kunnanhallitus antaa konsernitilinpäätöksen yhteydessä tiedot kunnanvaltuustolle konserniyhteisöjen toiminnasta ja taloudesta.

Kunnanhallitus vastaa siitä, että tytäryhteisöjen valvonta on järjestetty.

Lautakunnat

Seuraavat oman toimialansa konserniyhteisöjen toimintaa ja tuovat tarvittaessa niitä koskevia tietoja kunnanhallitukselle.

- Perusturvalautakunta: Pohjois-pohjanmaan sairaanhoitopiiri
- Tekninen lautakunta: Kiinteistö Oy Lumijoen Kartano ja Lumijoen Vesi Oy
- Sivistyslautakunta: Oulun seudun koulutuskuntayhtymä

Kunnanjohtaja

Vastaa kuntakonsernin operatiivisesta johtamisesta kunnan osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutumista ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista kunnanhallitukselle.

Kunnanhallituksen valitsevat edustajat yhteisöjen toimielimissä

Ilmoittavat havaitsemistaan epäkohdista kunnanhallitukselle.

Johtavat viranhaltijat

Perusturvajohtaja seuraa ja raportoi tarvittaessa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin toiminnasta

Kunnanjohtaja seuraa ja raportoi tarvittaessa Pohjois-Pohjanmaan maakuntaliiton toiminnasta.

Kunnaninsinööri seuraa ja raportoi tarvittaessa Lumijoen Vesi Oy:n toiminnasta.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida kunnan tavoitteiden saavuttamista myös koko kuntakonsernissa. Sillä on sen vuoksi oikeus saada tarvitsemiaan selvityksiä tytäryhteisöjen toiminnasta ja tilinpäätöksistä sekä oikeus käydä tutustumassa tytäryhteisöjen toimintaan voidakseen arvioida tavoitteiden saavuttamista.

4.2 Edustajien valinta tytäryhteisöjen hallintoelimiin

Kunnanhallitus valitsee toimikaudekseen edustajansa tytäryhtiöiden hallitukseen. Edustajat ovat esteellisiä käsittelemään edustamansa tytäryhteisön asiaa kunnanhallituksessa ja valtuustossa.

Kunnanhallitus valitsee toimikaudekseen edustajansa tytäryhtiöiden yhtiökokouksiin.

Kunnanvaltuusto valitsee toimikaudekseen edustajansa kuntayhtymävaltuustoihin.

4.3. Edustajien ohjeistaminen

Kunnanhallitus antaa kunnan edustajille tytäryhtiöiden asioiden käsittelyyn ohjeita tarvittaessa.

Päätösehdotuksen kunnanhallitukselle valmistelee ko. toimialan lautakunta.

Kunnan edustajan tulee noudattaa mahdollisesti annettuja ohjeita.

Jos kunnan edustaja joutuu tilanteeseen, jossa hän joutuisi toimimaan kunnan edun vastaisesti, tulee hänen pyytää kunnanhallitukselta selkeät toimintaohjeet.

4.4. Konserniraportointi

Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. (KuntaL 70§)

Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä 28.2 mennessä. Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava kirjanpitolain ja osakeyhtiölain säännösten mukaisesti. Merkittävät poikkeamat hyväksytystä suunnitelmasta, talousarviosta ja rahoituslaskelmasta on raportoitava aina välittömästi kunnanhallitukselle. Tytäryhtiöiden on annettava konsernijohdon pyynnöstä muitakin selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.

Tytäryhteisöjen on toimitettava myös seuraavat raportit:

- vuokralaskelma vuosittain 28.12. mennessä ja aina silloin kun vuokra muuttuu
- toimintavuoden talousarvio heti sen tultua hyväksytyksi ja sen yhteydessä toimintasuunnitelma
- maksuvalmius 30.6. ja 31.12. tilanteesta 31.8 ja 28.2.mennessä
- Myynti-/vuokrasaatavat 30.6. ja 31.12. tilanteesta 31.8. ja 28.2. mennessä

5. Konsernitilinpäätösohjeistus

Kunnan konsernitilinpäätöksen tarkoituksena on selvittää ne varat, velat ja vastuut, joihin kunnalla on omistajuuteen ja sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa, velvoitteita ja vastuuta.

Kuntakonsernin tilikausi on kalenterivuosi.

Tytäryhteisöjen taseen nimikkeiden tulee vastata kunnan taseen nimikkeitä.

Taluspäällikkö antaa ohjeet tilipuitteiden yhdenmukaistamiseksi.

Kunta ja tytäryhtiöt noudattavat seuraavia yhdenmukaisia arvostus- ja jaksotusperiaatteita.

- arvonkorotusperiaatteet
- suunnitelmapoistojen tekeminen
- vaihto-omaisuuden hankintamenon määrittely

Mikäli yhteisöjen tilinpäätöstiedot eroavat oleellisesti em. yhtiöiden tiedoista, tulee ne ennen konsernitilinpäätöksen yhdistämistä muuttaa vastaamaan kunnan arvostus- ja jaksotusperiaatteita.

Liitetietoihin tulee sisällyttää selonteko kunnan ja osakkuusyhteisöjen arvostusperiaatteiden ja jaksotusperiaatteiden eroista.

Konsernitilinpäätös laaditaan niin, että se on valmis 31.3.

Kunnan talouspäälliköllä on toimivalta järjestää tarvittavat neuvottelut ja antaa tarkempia ohjeita konsernitilinpäätöksen laadintaa varten.

6. Tilintarkastus

Kuntalain 72 §:n mukaan valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamiseksi yhden tai useamman tilintarkastajan. Tilintarkastajan tulee olla JHTT-tilintarkastaja tai JHTT-yhteisö.

Osakeyhtiön tilintarkastajan valitsee yhtiökokous.

Kunnan vastuullinen JHTT-yhteisö valitaan myös tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi.

7. Rahoitus

Tytäryhteisön johdon tulee toimia huolellisesti ja yhteisön edun mukaisesti. Lopullinen päätösvalta ja vastuu erillistä kannanottoa koskevassa asiassa on aina yhteisön omalla päätöksentekoelimellä, vaikka konsernijohdon kannanotto päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

Valtuusto päättää kuntakonsernin rahoituksen perusteista.

Tytäryhtiön on noudatettava seuraavia periaatteita:

- Tytäryhteisön toimitusjohtaja voi tehdä kunnan tytäryhteisöä koskevia lainanottopäätöksiä 30 000 euroon saakka tiedotettuaan asiasta ensin yhteisön hallituksen puheenjohtajalle ja kunnanjohtajalle.
- Toimitusjohtajan päätös pitää viedä mahdollisimman pian

yhteisön hallituksen käsittelyyn.

- Yli 50 000 euron lainanottopäätökselle tytäryhtiön on pyydettävä kunnanhallituksen lupa.
- Lainanotto tulee tehdä ensisijaisesti Lumijoen kuntakonsernin sisältä.
- tytäryhteisön tulee ilmoittaa tulevista rahoitustarpeistaan kunnanhallitukselle hyvissä ajoin
- olemassa olevista lainoista annetaan luettelo kunnanhallitukselle hyvissä ajoin
- siitä annetaanko mahdollisesti tarvittava laina sisäisenä lainana ja millä ehdoilla, päätetään tapauskohtaisesti
- mahdollisesti ylimääräistä rahaa tytäryhteisöt saavat sijoittaa vain niihin pankkeihin, joihin kuntakin sijoittaa.

Kunnanhallituksella on vastuu koko kuntakonsernin ylimääräisen likviditeetin tuoton maksimoinnista:

- konsernin sisäiset maksut maksetaan molemmin puolin laskun perusteella
- tytäryhteisöllä on ainakin yksi pankkitili Oulun Osuuspankissa Lumijoella
- tytäryhteisö noudattaa samoja pelisääntöjä pankkisuhteissa kuin kunta
- kunnanhallitus vastaa takausneuvotteluista ja muiden sitoumusten antamisesta

8. Riskien hallinta

Tytäryhteisön tulee hankkia etukäteen kunnan suostumus

- toimialan laajentamiseen
- suuriin investointeihin/merkittäviin omaisuuden muutoksiin
- omaisuuden kiinnittämiseen tai muun vakuuden antamiseen

Vakuutukset otetaan emo- ja tytäryhteisöille kokonaisuutena kilpailuttamisen perusteella. Vakuuttamisesta vastaa tekninen lautakunta.

9. Henkilöstöpolitiikka

Kiinteistö Oy Lumijoen Kartanon isännöinti-, kirjanpito- ja kiinteistöhoitotehtävistä vastaa tekninen toimi.

Lumijoen Vesi Oy:n hallinnon ja ylläpidon hoidosta vastaa tekninen toimi.

10. Laskutus

Tytäryhtiöt maksavat palvelusta emoyhtiölle teknisen lautakunnan määrittelemän hinnoittelun perusteella.

Konsernipalvelut laskutetaan neljä kertaa vuodessa 31.3., 30.6., 30.9. ja 31.12. Konsernin sisäisessä laskutuksessa ei peritä viivästyskorkoja.

11. Yhteiset palvelut

Koko konsernin yhteisissä hankinnoissa laskut pyydetään erikseen jokaiselle yhteisölle.

12. Arkistointi

Konserniin kuuluvien tytär- tai osakkuusyhteisöjen sekä kuntayhtymien on tehtävä päätös, mihin pysyvästi säilytettävät asiakirjat arkistoidaan.

Jos pysyvästi säilytettävät asiakirjat päätetään sijoittaa Lumijoen kunnan päätearkistoon, on yhtiön tai yhteisön noudatettava sille laadittua Lumijoen kunnan asiakirjahallinnansuunnitelmaa sekä Lumijoen kunnan arkistotoimen toimintaohjetta.

Lumijoen Vesi Oy sekä Kiinteistö Oy Lumijoen Kartano arkistoivat pysyvästi säilytettävät asiakirjansa Lumijoen kunnan päätearkistoon. Edellä mainituille tytäryhtiöille on tehty oma asiakirjahallinnansuunnitelmansa ja ne noudattavat kunnan arkistotoimen toimintaohjetta.

12. Konsernia koskevista asioista tiedottaminen

Kunnanhallituksella on toimivalta tiedottaa koko konsernia koskevista asioista. Tarvittaessa tekninen lautakunta voi tiedottaa tytäryhteisöiden asioista. Lumijoen Vesi Oy tiedottaa asiakkaitaan myös laskujen, kuntatiedotteen ja omien www-sivujensa kautta.

13. Konserniohjeen voimaantulo

Konserniohje tulee voimaan 1.4.2012 alkaen ja tällä päätöksellä kumotaan kunnanvaltuuston 20.6.2001 hyväksymät Lumijoen kunnan konserniohjeet.

Konserniohjeet on hyväksyttävä viivytyksettä jokaisen Lumijoen kunnan tytäryhteisön yhtiökokouksessa, jonka jälkeen ne sitovat tytäryhteisöä.

Tämä konserniohje on hyväksytty kunnanvaltuuston kokouksessa 28.3.2012.